
ЩОДО ОКРЕМИХ ПИТАНЬ СТВОРЕННЯ СИСТЕМИ ЗАПОБІГАННЯ І ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ

Тетяна ДЕРЕВ'ЯНКО

За результатами щорічного дослідження індексу сприйняття корупції міжнародної громадської організації Transparency International (TI) у 2020 році Україна посіла 117 місце із 180 країн. TI у річному звіті зазначала, що корупція стала звичним явищем у багатьох провідних індустриальних державах, стійкі політичні традиції та статки яких дають змогу приховати розмах величезних збитків, що завдає корупція соціальній та гуманітарній сферам; корупція у державному секторі набуває однакових форм та впливає на ті ж сфери незалежно від того, чи відбувається це у розвиненій країні, чи в країні, що розвивається.

Корупція становить загрозу як для національної безпеки в середині держави, так і для взаємовідносин і зовнішнього стратегічного партнерства. Найвнішність явища корупції є однією з причин “тіньового” економічного зростання. Більшість країн вивчають стан поширення корупції в інших державах з метою прийняття політичних рішень щодо організації співпраці у межах міждержавних проєктів, надання фінансової допомоги та для визначення інвестиційної привабливості країни. Тому Україні на сьогодні вкрай важливо брати участь у всіх міжнародних програмах і проєктах, пов’язаних із подоланням корупції, з імплементацією і створенням механізмів реалізації положень Конвенції ООН проти корупції 2003 року, а також з гармонізацією антикорупційного законодавства відповідно до вимог Європейського Союзу.

Небезпеку для громадян створює не лише корупційна злочинність чиновників, а корупція в системі правоохоронних органів, що породжує у населення дефекти правосвідомості,

негативне ставлення до правоохоронних структур та сприяє розвитку так званої “тіньової юстиції”.

Корумпованість відповідних суб’єктів сприяє поширенню та активізації організованої злочинності, чим створює соціальну напругу на підставі недовіри людей до спроможності влади вживати ефективних організаційних та практичних заходів, спрямованих на подолання системних криз та розбудови України як соціально-правової держави.

Невідкладний характер необхідності подолання корупції обумовлений породженням багатовекторної системи загроз національній безпеці, стабільності демократичних процесів, правовим основам вільної та добросовісної конкуренції, принципам рівності та соціальної справедливості.

Україна як держава-учасниця Конвенції ООН проти корупції зобов’язана на виконання її вимог розробляти й здійснювати ефективну скоординовану політику протидії корупції. Метою антикорупційної політики є посилення політичних і економічних позицій України на міжнародній арені; вдосконалення протидії корупційним проявам; захист інтересів державного бюджету; розбудова комплексної системи державного контролю за виконанням антикорупційного законодавства; участь України у міжнародному співробітництві щодо протидії корупції; приведення законодавства України відповідно до міжнародно-правових нормативних актів, довершення формування свідомого громадянського суспільства.

Позбавлення України та суспільства корупційних виявів вимагає сприйняття боротьби з даним антисоціальним явищем як потребу у системних інституційних змінах, які повинні змінити громадську свідомість, а не як окрему вузько спрямовану галузеву реформу в одній із визначених сфер життєдіяльності країни. Важливим є формування загальноприйнятої соціумом нульової толерантності до корупції як підґрунтя для наступного запровадження нових стандартів поведінки в суспільстві та поновлення довіри у соціальних відносинах.